

Аналіз сучасних тенденцій розвитку світового ринку протипухлинних препаратів, що використовуються у лікуванні лімфом

Матушак М. Р. *, Панфілова Г. Л. **

*Кафедра фармацевтичної ботаніки та фармакогнозії**

Буковинського державного медичного університету, м. Чернівці, Україна

*Кафедра організації та економіки фармації***

Національного фармацевтичного університету, м. Харків, Україна

matushakmarta@gmail.com

За темпами приросту онкологічними патологіями Україна знаходиться на другому місці серед країн Європейського регіону. Щороку від онкологічних хвороб в Україні помирає близько 90 тис. осіб, з них 35% – це люди працездатного віку, серед яких значну частину складають молоді, віком від 18 до 25 років пацієнти. Особливе занепокоєння фахівців викликають ті форми раку, які характеризуються високим рівнем смертності у 5-ти річний термін після проведеного лікування та швидким поширенням патологічного процесу. До таких онкологічних патологій відносяться й лімфоми. Лімфоми – група онкологічних захворювань, що вражають лімфатичну систему людини і внутрішні органи та характерною ознакою яких є збільшення лімфатичних вузлів. Терміном «лімфома» об'єднують дві великі групи захворювань – лімфому Ходжкіна (лімфогранулематоз) та неходжкінські лімфоми. Щорічно в країнах Європейського Союзу (ЄС) показник захворюваності на означені форми раку складає від 12-16 випадків на 100 тис. населення, а в Україні на неходжкінські лімфоми та хронічний лімфолейкоз страждають приблизно 16 тис. осіб різного віку. За даними аналізу спеціальної літератури можна стверджувати, що у разі ранньої діагностики лімфом відсоток випадків ефективного лікування хворих може становити від 20,0% до 90,0%. Тому, організація ефективної хіміотерапії зазначених форм раку постує як актуальне питання національних систем охорони здоров'я.

Метою наших досліджень став аналіз сучасного стану розвитку сегменту ринку ліків, на якому позиціонуються препарати, що рекомендовані для лікування лімфом. Об'єктом досліджень стали дані звітів міжнародних агенцій «GlobalData» та «B-Cell Non-Hodgkin's Lymphoma». У дослідженнях нами використовувалися історичний, порівняльний, логічний, а також методи маркетингового аналізу фармацевтичного ринку.

Встановлено, що у 2020-2030 рр. прогнозується (аналітична компанія «GlobalData») збільшення обсягу ринку для лікування В-клітинної неходжкінської лімфоми на 7 найбільших фармацевтичних ринках світу – США, Франції, Німеччини, Італії, Іспанії, Великобританії і Японії. Так, за підсумками 2017 р. обсяг продажів препаратів цієї групи в

цих країнах склав 5,7 млрд дол. США, а до 2027 р. цей показник може досягти 9,2 млрд дол., збільшуючись щорічно в середньому на 5,0-6,0%. Згідно зі звітом «B-Cell Non-Hodgkin's Lymphoma (NHL): Opportunity Analysis and Forecasts to 2027», основним драйвером зростання виступить сегмент CAR-T-клітинної терапії. Очікується, що вже схвалені ЛЗ для CAR-T-клітинної терапії (Kymriah і Yescarta) можуть продемонструвати значний потенціал розвитку на ринку ліків. Високу перспективність готові також показати препарати Lisocabtagene maraleucel. Прогнозується, що активне просування зазначеного препарату призведе до значного зростання обсягів продажів на світовому фармацевтичному ринку в цілому вже до 2020р.. Фахівців прогнозують також, що за підсумками 2027 р сукупний річний обсяг продажів препаратів Lisocabtagene maraleucel досягне 2,4 млрд дол. Протягом прогнозованого періоду (до 2030 рр.) схвалення регуляторних органів може отримати застосування CAR-T клітинної терапії різних підтипів неходжкінської лімфоми. Довгоочікувана поява нових препаратів для CAR-T клітинної терапії, як очікується, буде сприяти поліпшенню результатів лікування у пацієнтів з важким перебігом захворювання. Важливими факторами, що мають певний вплив на збільшення обсягів ринку препаратів, які використовуються у лікуванні лімфом є старіння населення. Крім цього, важливого значення набуває питання розробки та впровадження новітніх схем хіміотерапії лімфом. Наприклад, використання таких комбінацій ЛЗ як, лізокабтаген, маралейсел, ублітуксимаб + умбралісіб, блінатумомаб, тафасітамаб, венклекста, ензастаурін. Особливе місце має збільшення обсягів продажів оригінальних найменувань ліків, зокрема, полатузумабу, ведотін-пііку, леналідоміду, акалабрутінібу, копанлізібу, ібрутінібу. З метою зниження навантаження на суспільні бюджети, що пов'язані з організацією медичної та фармацевтичної допомоги хворим на лімфоми у більшості країн заходи щодо стимулювання продажу генериків та біосімілярів, які використовуються у схемах хіміотерапії лімфом. В останній час, з метою оцінки ефективності застосування генеричних препаратів та біосімілярів стали застосовуватися методи Health Technology Assessment.

Сучасна парадигма цивілізаційного прогресу розвитку будь-якого суспільства передбачає перехід від домінанти економічного зростання, збільшення обсягів виробництва та споживання до усвідомлення сутності цих процесів задля досягнення найвищих цінностей у державі, а саме збереження життя та здоров'я громадян. Тому розвиток будь-якого сегменту фармацевтичного ринку повинен розглядатися через призму ефективного вирішення питань організації надання доступної медичної та фармацевтичної допомоги. Прийняття цього постулату означає необхідність зміни пріоритетів у розвитку системи фармацевтичного забезпечення населення в цілому.